

Posudek na bakalářskou práci Vojtěcha Linky: Zlo a utrpení u Saadji Gaona a Maimonida

Vojtěch Linka si jako téma své bakalářské práce zvolil obtížnou otázku po smyslu zla a utrpení v širším kontextu židovského středověkého myšlení reprezentovaného dvěma významnými postavami, Saadjou Gaonem a Maimonidem. Zvolená otázka jistě patří mezi ty, na které nelze očekávat postačující, natož vyčerpávající odpověď, a od autora vyžaduje nejen dobrou orientaci v primární a sekundární literatuře, ale i osobní vhléd. Domnívám se, že předložená práce z tohoto pohledu dostala požadavkům kladeným na tento typ textů.

Autor otevírá téma zeširoka, až to čtenáře může překvapit. Nejedná se však o pouhý úvodní výčet autorů, kteří k tématu zla a utrpení napříč dějinami evropského myšlení přispěli, naopak, je to dobře pojatá expozice problému v jeho obecnosti a nesamozřejmosti. Celá práce je nápaditě strukturovaná a je vydařená právě ve využití cykličnosti, která úvod předkládá jako filosofický mega-problém a v závěru se k němu vrací z historicko-systematické perspektivy. Jádrem práce pak tvoří jakási „případová studie“, v níž jsou prezentována dvě konkrétní řešení problému.

K obsahu „případové studie“ lze říci, že výklad zvolených pasáží Saadjových i Maimonidových textů je podán dostatečně a uspokojivě. U Saadji je zdůrazněn motiv utrpení jako zkoušky. Tento motiv „prubování“ se v Saadjově textu ovšem objevuje i v jiném než čistě psychologickém kontextu. Je často zmiňován i v souvislosti s diskursivním myšlením, které má obdobný postup a stejný cíl: chybné vědomosti, názory či teorie v něm jako struska shoří a z těch pravých se vytaví ryzí kov. I u Maimonida autor zmiňuje relevantní motivy, jako jsou povaha stvořené látky, látka jako zástěna nebo zlo chápané jako privace. Vojtěch Linka vhodně reformuluje Jobovu otázku: „proč trpí spravedlivý člověk?“ do podoby: „proč trpí rozumný/inteligentní člověk?“ a toto obrácení je dobře argumentováno výkladem intelektu jako privilegovaného pojítka mezi světem oduševnělé látky a světem čistých forem, tj. světem bez privace. Také téma vyprázdnění zla u Maimonida je představeno vhodně a srozumitelně.

Výklad zmíněných motivů u obou filosofů má charakter samostatné studie opírající se především o primární texty a není ve vleku literatury sekundární. Také je třeba dodat, že Vojtěch Linka zná dobře nejen filosofické myšlení zvolených autorů, ale i historicko-sociologické souvislosti. V neposlední řadě se též naučil hebrejsky v míře umožňující orientaci v primárním textu.

Z formálního hlediska je na práci vidět, jak autor postupně zlepšuje své vyjadřování. I když výklad o Saadjovi nepůsobí nijak těžkopádně, v části o Maimonidovi je znát, že se vyjadřuje lehčeji a přesněji. V textu zůstalo ještě jisté množství překlepů a stylistických prohřešků, ale snad v míře tolerovatelné.

Předkládané práci by bylo možné vytknout zřejmý nepoměr mezi prostorem, který je věnován na jedné straně stručnějšímu výkladu Saadjovy teorie a, na straně druhé, obsírnějšímu a detailnějšímu výkladu Maimonidových tázání.

Práci doporučuji k obhajobě a navrhuji ji hodnotit známkou **výborně**.

28. května 2017

Dita Válková, Ph.D.